

Ministarstvo znanosti i obrazovanja
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

DRŽAVNO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	25
--	----

II. Gramatika:

	20
--	----

III. Civilizacija:

	5
--	---

Ukupni broj bodova:

	50
--	----

Članovi državnog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

ZADAR

26. – 28. ožujka 2018.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

Pyramus et Thisbe

Pyramus et Thisbe¹ contiguas tenuere² domos, ubi Semiramis altam urbem coctilibus muris cinxisse dicitur. Tempore crevit amor. Matrimonium quoque iure inissent, sed vetuere³ patres. Statuunt⁴ igitur tacita nocte fallere custodes domoque exire et, ne⁵ sit sibi lato arvo errandum, convenire⁶ sub umbra arboris. Per tenebras Thisbe egreditur dictaque sub arbore sedit. Tum leaena venisse traditur exstinctura sitim vicini fontis in unda. Hanc procul ad lunae radios Thisbe vidit et timida decrevit obscurum in antrum sibi esse fugiendum, sed fugiens velamen tergo lapsum reliquit. Pyramus, cum⁷ serius egressus vestigia ferae vidit vestemque⁸ repperit, ferro se interemisse fertur.

KOMENTAR:

¹ **Thisbe** – Tizba (lijepa djevojka iz Babilona, Piramova draga)

² **tenuere** = *tenuerunt* = *habitaverunt*

³ **vetuere** = *vetuerunt*

⁴ **statuunt** (sc. *Pyramus et Thisbe*)

⁵ **ne** – namjerni veznik („da ne“)

⁶ **convenire** (sc. *statuunt*)

⁷ **cum**- vremenski veznik („kad“)

⁸ **vestem** = *velamen*

	maks. 25
--	-----------------

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary-ruled notebook paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

II. GRAMATIKA

1. Sintagme iz teksta prebaci u tražene padeže.

- a) **coctilibus muris**   abl. sg. _____
 b) **tacita nocte**   gen. pl. _____

	maks. 4
--	---------

2. Pridjevima iz teksta pridruži ostale stupnjeve – zadrži isti rod, broj i padež.

(Pogledaj na koju se imenicu u tekstu pridjev odnosi i tako točno odredi rod, broj i padež!)

- a) **lato**   _____
 b) **obscurum**   _____

	maks. 4
--	---------

3. Glagole iz teksta prebaci u tražene oblike.

- a) **dicitur**   2. l. sg. fut. I. akt. _____
 b) **inissent**   dat. pl. ptcp. prez. akt. _____
 c) **decrevit**   inf. prez. pas. _____

	maks. 3
--	---------

4. Prevedi zadane oblike na latinski služeći se glagolima iz teksta.

- a) **bijaste prevarili**   _____
 b) **ugašenoj**   _____
 c) **padaj!**   _____

	maks. 3
--	---------

5. Prevedi zadane rečenice na latinski služeći se riječima iz teksta.

- a) **Govoriti će se da smo izišli iz kuće.**

_____

- b) **Tizba ne smije ostaviti veo.**

_____

- c) **Očevi su namjeravali zabraniti brak.**

_____

	maks. 6
--	---------

	maks. 20
--	----------

III. CIVILIZACIJA

1. Navedi latinski naziv za roba koji je gospodaru šaptao imena osoba koje bi susreo na ulici.

_____

	maks. 1
--	---------

2. Dopuni rečenicu upisivanjem odgovarajućih imena.

Nakon poraza kod mjesta _____ 42. pr. Kr. Cezarovi su ubojice Brut i _____ počinili samoubojstvo.

	maks. 2
--	---------

3. Navedi latinsku poslovicu kojom se poručuje da svaki dan treba barem nešto učiniti.

_____

	maks. 1
--	---------

4. Izbaci »uljeza« zaokruživanjem slova ispred grada koji ne pripada zadanom nizu.

- A. Pompeji
- B. Ancij
- C. Herkulanej
- D. Stabije

	maks. 1
--	---------

	maks. 5
--	---------

RJEŠENJA

I. PRIJEVOD

Pyramus et Thisbe contiguas tenuere domos,	Piram i Tizba stanovali su u susjednim kućama	1
ubi Semiramis ... cinxisse dicitur	(ondje) gdje se priča da je Semiramida obzidala	1
altam urbem coctilibus muris.	visok grad zidovima od opeke.	1
Tempore crevit amor.	S vremenom je rasla ljubav:	1
Matrimonium quoque iure inissent,	po pravu (s pravom) bi također bili stupili u brak,	1
sed vetuere patres.	no očevi nisu dopustili (zabranili su).	1
Statuunt igitur tacita nocte	Stoga odluče za tihe noći (u tihoj noći)	1
fallere custodes domoque exire	prevariti stražare i izići iz kuće	1
et ... convenire sub umbra arboris,	i sastati se pod zakriljem (u sjeni) stabla	1
ne sit sibi lato arvo errandum.	da ne bi morali lutati širokim poljem.	1
Per tenebras Thisbe egreditur	Tizba je izašla (izađe) po mraku	1
dictaque sub arbore sedit.	i sjela je pod dogovoreno (izabrano) stablo.	1
Tum leaena venisse traditur	Priča se da je tada došla lavica	1
extinctura sitim	s namjerom da ugasi žeđ (kako bi ugasila žeđ)	1
vicini fontis in unda.	u vodi obližnjeg izvora.	1
Hanc procul ad lunae radios	Nju izdaleka na mjesecini (mesečevoj svjetlosti)	1
Thisbe vidit et timida decrevit	Tizba je ugledala i oprezna odlučila (zaključila)	1
sibi esse fugiendum	da treba (mora) pobjeći	1
obscurum in antrum,	u mračnu spilju,	1
sed fugiens velamen ... reliquit	no bježeći je ostavila veo	1
tergo lapsum.	koji [joj] je pao (skliznuo) s leđa.	1
Pyramus ... ferro se interemisse fertur	Priča se da se Piram ubio mačem	1
cum ... vestigia ferae vidit	kad je vidio tragove zvijeri	1
serius egressus	kasnije izašavši	1
vestemque repperit.	i pronašao veo.	1

Prijevod: 25

II. GRAMATIKA

1. a) coctili muro; b) tacitarum noctium	4
2. a) latiore, latissimo; b) obscurius, obscurissimum	4
3. a) dices; b) ineuntibus; c) decerni	3
4. a) fefelleratis; b) extinctae; c) labere	3
5. a) Domo exisse (1) dicemur (1).	2
b) Thisbae velamen (1) non est relinquendum (1).	2
c) Patres matrimonium (1) vetituri erant/fuerunt (1).	2

Gramatika: 20

III. CIVILIZACIJA

1. nomenclator	1
2. Filipā, Kasije	2
3. Nulla dies sine linea.	1
4. B	1

Civilizacija: 5

Ukupno: 50